

. SZÁM.

csakha-

ledte el,
ero az ő
a újra jó
pen ugy
nak s így
a élnek.

Y.

FEJTŐK.

7-dik szá-
jtése:

Kunstädter
G. (hiányo-
lona, Sztan-
(hiányosan);
massy Árpád
ó, Dezsőffy
ontagh Jenő,
ffer Nándor,
asz Melanie,
nka, Géza és
Singer Alajos
rna Honka és
rkai Aranka,
ndl Hermina,
omka Satika
llonka (leve-
ert hiányosan
a, Révy Laci,
Petényi Ottó.

enaem-épület.
részv. társulat.

KIS LAP

... OKTATTA BÖLCS DOLGOKRA. (Lásd a 311. lapon.)

20. szám. — 1881.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.

XX. kötet.

K É T Á R V A.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

DDIG volt Károly elbeszélése. Mikor bevégezte, Imre könnyezve ölelte meg s meghatottan mondá: — Köszönöm az intést, jó Károlyom. Igérem, hogy nem fogom felejteni s valahányszor erőt akar venni rajtam a harag, boszuvágy: megemlékszem a történetre és reád!

Másnap meghatottan vált el a derék Károly Imrétől és a tanítótól, ki szívesen megengedte, hogy ezután is meglátogathassa Imrikét és viszont ez is el-eljárhasson jó barátjához. Bokros uram tudta, hogy Imre sehol sem lehet jobb társaságban, mint Károlynál s a két fiu barátsága egészen kedvére való volt.

Imrének tehát ezután az volt legkedvesebb szórakozása, ha szabad óráiban el-sétálhatott Károlyhoz. Mindennap ezt természetesen nem tehetette, mert Károlynak most már naphosszat a hivatalban volt dolga, csak vasárnaponként találkozhattak s barátságuk annál inkább szilárdult, minél tovább tartott.

Évek multak már azóta, hogy Imre a Bokros uram házához került s most már ő foglalta el a Károly helyét, ő volt a legidősebb és legderékabb tanuló, ki a többiekre felügyelt; volt is nagy tekintélye, nemcsak mert már majdnem serdülő ifju kezdett lenni, hanem mert követte a Károly példáját: szigorú, de jószívű volt kisebb társaihoz. Régi indulatossága sokszor meg-meglepte, de mindig eszébe jutott jó anyja s Károly s mindig leküzdötte hevességét. Szerették is mindenfelé,

csak a Zsuzsánna asszony csodálatos gyűlölete nem mult el; Imre azonban ezzel most már kevesebbet törődött, mert Zsuzsánna asszony többé nem árthatott neki oly könnyen, mint az első években, mikor Imre még kicsiny és félénk volt. De néha-néha mégis megboszantotta még most is, ha mással nem: durva, fenyegető szavakkal.

Egy napon Károly jött látogatásba Imréhez; de alig beszéltek néhány perczig, Károly így szólt:

— Várj csak néhány pillanatig, valamit mondok neked. De előbb Bokros urral kell beszélnem és megkérdenem, megengedi-é?

Bement a tanítóhoz s nem sokára vidám arccal tért vissza Imréhez, ki nagyon kíváncsian várta.

— A jó Bokros ur beleegyezett, most tehát csak tőled függ, elfogadod-é.

— Mi az? Mi az?

— Mindjárt megtudod. A hivatalban van egy jó öreg társam, Kerekes, a ki íródiák, épen mint én. Már öreges ember s bizony nem sokra vitte a dolgát szegény, nem is lesz más belőle soha egyéb. Ennek a derék embernek van két leánya s ezeket szeretné egyre-másra taníttatni, hogy ne nőjjenek fel olyan tudatlanul. Csakhogy nagyon szegény ám a jó öreg, nem igen költhet a gyermekeire; minap tehát kérdezte tőlem, nem ismerék-é valami jóra-való szegényebb tanuló, a ki vállalkoznék arra, hogy a leányokat oktassa. Én mindjárt reád gondoltam. Persze, nem lesz valami fényes fizetés, alig egy-két garas fog jutni egy-egy leczkére; de úgy gondoltam, hogy neked ez is jó volna. Most

tehát fontold meg, elfogadod-e az ajánlatot?

— Nem is kell meggondolnom, hanem mindjárt elfogadom s jószágodat őszintén köszönöm. Ha Bokros ur már beleegyezett, akkor nincs egyéb hátra, mint hogy elvezess tanítványaimhoz. Mindjárt meghatározzuk, mely órákban tarjuk a leczkéket.

— Ha akarod, akár most is mehetünk.

Azonnal el is indultak s nemsokára bekapogtattak Kerekes uram lakásán.

A jó öreg irodiaéknál, mióta nem láttuk, kevés változás történt. Kerekes uram megöszült, de épen olyan csöndes, jószívű ember volt, mint régente; Kerekesné asszonyom pedig épen olyan keményen parancsolgatott, mint azelőtt. A lakás is épen olyan szegényes volt, mint hajdan. De mégis volt valami változás: két leányka volt ott, körülbelül nyolc-kilenc éves és ezeket mutatta be Kerekes uram Imrének mint tanítványait.

— Ez Sarolta, ez meg Erzsike, mondá.

A két leányka épenséggel nem hasonlított egymáshoz. Sarolta büszkén, zavar nélkül lépett az idegenek elé s valami sajátságos elbizakodás látszott arcán, míg Erzsike szerényen hátrahúzódott s kedves arcocskáját szégyenlősen eltakarta. És ruhájok egészen különböző volt; Sarolta gondosan, majdnem cifrán volt öltözve, míg Erzsike ócska, kopott ruhát viselt s meglátszott rajta, hogy mindenféle házi munkát végez, míg Sarolta szinte uri kisasszonynak látszott.

Mikor Kerekes uram mindkettejüket mint tanítványokat mutatta be, Sarolta csodálkozva mondá:

— Hogyan? Erzsike is fog tanulni? Az bizony fölösleges, mert főzni, sütni a nélkül is lehet. Én soha sem tanulnék, ha nem tudnám, hogy ez szükséges olyanoknak, kik az előkelő világban élnek.

Imre meglepetve hallotta e szavakat és nem értette. Kerekes uram boszusan nézett a leányra, Kerekesné asszonyom azonban élénken mondá:

— Saroltának teljesen igaza van. Én is azt hiszem, hogy csak ő maga tanuljon s Erzsike érje be azzal, ha sütni, főzni tud.

De erre a felénk Kerekes uram szokatlanul határozottan felelé:

— Nem! Már mondtam, hogy ezt nem engedem. Vagy mindakét leány egyformán tanul, vagy egyik sem.

Kerekesné asszonyom mérges pillantást vetett férjére, de nem ellenkezett tovább. Meghatározták tehát Imrével, mely órában fogja a két leánykát tanítani, mi lesz a fizetése s aztán Károly és Imre eltávoztak.

— Hallod-e, Károly, szólótt útközben Imre, én már előre tudom, hogy a két leány közül melyikkel lesz sok vesződésem. Erzsike kedves, szófogadó és szorgalmas tanítvány lesz, de a másik, Sarolta, makranczos és elkényeztetett, majdnem gögös leánynak látszik.

— Nemcsak látszik, hanem igazán elkényeztetett és gögös leány, felelé Károly. Mert tudnod kell, hogy Sarolta tulajdonképen nem a Kerekesék gyermeke.

— Hát kié?

— Azt még nem tudhatni. Talált gyermek s minden jel oda mutat, hogy nagyuri, talán épen grófi család gyermeke.

Kerekesék meg vannak győződve, hogy a leánykát kicsi korában valaki elrabolta s azt remélik, hogy ha ők egyszer valamikor megtalálják a szülőket és visszaadják a gyermeket, s hogy gazdag jutalmat kapnak. No's, meglehet. De Kerekesné asszonyom azt nagyon elhibázta, hogy a leánykának is megmondta, milyen fényes sors érheti valamikor s szegény jó Kerekes barátomnak már sok baja volt e miatt; mert Sarolta most már egyébre sem gondol, csak arra, hogy ő bizonyosan grófkisasszony, hogy egy szép napon majd megjelennek gazdag szülei s pompás kastélyban, fényben, bőségben fog lakni. Ezért olyan gögös. A szegény jó Erzsike pedig csak aféle Hamupipóke a háznál. No de ebbe nekünk nincs beleszólásunk.

(Folytatása következik.)

Fontos értekezéslet.

(Képpel a 316. lapon.)

GYERMEKEK, gyermekek,
Hopp! Ide gyűljetek!
Karikába szépen
Ide csücsüljétek.
Mert fontos ujságot
Közlök most veletek!
Csitt tehát! Mindnyájan
Ide figyeljétek:
A czirmos cziczának
Hét kis cziczája lett.
Egymás közt osszuk fel
Szépen mind a hetet,
És ezzel szétoszlott
A nagy értekezéslet.

A SZÖVŐ-MADÁR FÉSZKE.

(Képpel a 309. lapon.)

A MI KIS dalos madaraink, melyek most rakják fészkeiket a friss lombozatu fákon, nagy mesterek az építésben s némelyik olyan ügyes fészket készít, hogy szinte csodáljuk, miként tudta létre hozni, mikor nincs keze s csak csőrével, lábcskáival dolgozhatik. De a mi madárkánk mégis csak igen egyszerű fészket raknak s az igazi építő művészek a forró égöv alatt élnek, ezeknek fészkei sokszor igazán bámulatosak.

A leghíresebb építő művészek egyike a szövő madár, mely nevét is onnan kapta, hogy csodálatos ügyességgel szövö fészket fűszálakból. A pintyek fajából való kicsike madárka, egész hossza alig félarasznyi, szárnyaeszkái pedig alig három-négy hüvelknyi hosszúak; tollazata nagyobb-részt barna, fején kissé világosabb, míg torka és álla fekete, csőre és lába pedig halványbarnás.

A szövő madár társaságban szeret élni s azért mindig egész csapat építi egy helyre a fészket, úgy hogy ugyanegy fán sokszor több száz fészek van együtt. A ki nem ismeri, nem is hinné, hogy ez madárfészek; inkább azt gondolná, hogy egy kis szénaboglya került valamiképen a fára, mert a fészkek szorosan egymáshoz építve egész kis madárvárost képeznek.

Mindenekelőtt közös erővel széles ernyőt szőnek a fa ágai közé hosszú fűszálakból, valóságos födelet, mint a kisebb szalmakunyhóké. Mikor ezt elkészítették, akkor aztán minden pár külön készít magának fészket az ernyő alatt, de oly szorosan egymás mellett, hogy a sok fészek egy lakásnak látszik, melynek széles födele van s melybe számos kis ajtó vezet be. Különös sajátságuk az, hogy ugyanabban a fészekben csak egyszer költenek s ha kicsinyeiket fölnevelték, új fészket raknak, de közvetlen a régi mellé, úgy hogy a régi fészek és a tető fedelül szolgál az

uj fészeknek. Ekként a madárváros évről-
 évre nagyobbodik s olyan erőssé válik,
 hogy nemcsak az eső, nap nem hatolhat
 beléje, hanem a kis madarak sokféle ellen-

sége: kigyó, ragadozó madár sem tud hoz-
 záfélni.

Mikor már nagyon sok uj meg uj
 fészket építettek egymásra, a felső ernyő,

A SZÖVŐ MADÁR. (Lásd a 308. lapon.)

mely az egészet tartja, végre nem bírja meg és idővel az egész mesterséges építmény leszakad a földre, csak az ernyő marad fent a fa ágai közt. Ekkor a kis madarak újra munkához fognak és új várost építenek, szőnek maguknak.

Madárhangok.

(Képpel a 317. lapon.)

*I*TT ülök a kertben,
Rózsa a kezemben,
Egyszerre csak vig csicsérgés
Szólal meg ott szemben.

*A fa tetejire
Csalogány repült le,
Annak az édes nótája,
Az hallatszik ide.*

*Édes csalogányom
Tied a virágom,
Jöszte érte kis művésznő,
Mind neked ajánlom!*

*Felel rá eképen:
»Ó köszönöm szépen!
Rózsánál a hangyatojás
Kedvesebb én nékem.«*

AZ ANAKONDA.

(Képpel a 312—313. lapokon.)

DÉLAMERIKÁNAK őserdeiben a zugó folyamok partján tanyáz az óriás vízi kigyó: az anakonda, a csuszó állatok legrettenesebbje, melynek hossza gyakran hat méternyi, szélessége a legterjedelmesebb testrészén 60 centimeter. Ez az óriás kigyó leginkább oly helyeken szeret tartózkodni, hol a zaklatásoknak nem igen van kitéve, s nyugalomban senki sem zavarja meg; leginkább a vízben él, melynek fenekén sokáig képes maradni; gyakran

azonban kijön a partra, hol fatörzsekre és sziklákra kuszik, vagy a forró fővényen sütkérezik, miután zsákmányát felfalta. Kitünő uszó, fejét kifeszítve tartja a víz felett, s átengedi magát az árnak, mely gyorsan tovaragadja, mialatt ő halakra vadászik, melyeket különösen kedvel.

De nem veti meg a melegvérű állatokat sem, sőt az emlősök közül is vadász a kisebbekre, és nagy ügyességet tanusít, midőn zsákmányt szerez. Oly helyet keres föl, hol az állatok a vízre járnak, felkuszik egy fatörzsre, elrejtőzik s midőn az állat megjelen, villámgyorsan csap le áldozatára, megragadja hegyes fogaival, mint ez képünkön is látható, hol egy vízi disznót kap meg gerinczénél, körülgyűrűzi s a víz alá nyomja, mignem áldozata megfúl. Akkor bevonja fényes nyálával, s lassan lenyeli és pihenő helyet keres valamely fán, sziklán, vagy a forró homokon, hol napokon, sőt heteken át is emészt, kiállhatatlan büzt terjesztve, mely jelenlétét elárulja. Ha emberek zaját hallja, elvonul. Legveszélyesebben hátgerinczén sebezhető meg, de igen nagy golyónak kell lenni, hogy szétzuzza: aztán egy jól irányzott lövés a fejre megöli.

Az óriás, a nem mérges kigyók fajába tartozó anakonda pikkelyes bőre olajfeketete, szürke és barnás színű, oldalán a halvány sárga alapszinen fekete foltokkal. Mivel sok kárt okoz a vízre járó házi állatokban, az emberek irgalmatlanul üldözik.

A benszülöttek eszik husát, különösen zsirját szeretik; tartós, erős bőréből csizmát, utazó bőrröndöt, nyerges készítenek. Az anakonda nem bántja az embert, sőt a nagyobb állatokat, mint a borjút, tapírt sem. Az meg épen mese, hogy jaguárokkal, alligátorokkal megküzdene. Tojásait a homokba rakja, mintegy 60—80-at, melyekből bizonyos idő múlva az ujjnyi vastagságú, félénk, óvatos kigyófiókák bujnak elő.

EGY KIS MACZKÓ TÖRTÉNETE.

— Beszélyke, képpel a czimlapon. —

EVÉS gyermek élt boldogabban, mint a kis Bertácska s meg is látszott rajta. Arcza piros volt mint a bazsarózsa, szeme vidáman kacsingatott s kaczagása messze elhallatszott, a mint a kertben vagy az udvaron vigan játszadozott. Volt is oka, hogy vig és boldog legyen, mert jó szülei mindent megtettek, amit csak kívánt; sőt, az igazat megvallva, kissé el is kényeztették, mert hát egyetlen egy gyermekök volt.

De azért Bertácska nem volt valami szeszélyes, finnyás gyermek, a ki duzzog, ha a kakas görbén néz reá, vagy megijed a saját árnyékától. Nem bizony, efféle nem jutott eszébe, s nem is kényeskedett; válogatós sem volt, de erre alkalma sem igen lett volna, mert nem városi kisasszonyka volt, hanem falun élt jó szüleivel, még pedig gyönyörű regényes bérczvidéken, melyet jobban szeretett a nagyvárosok minden fényénél. Volt ő látogatóban a néniéknél a városban s egy ideig tetszettek is neki a szép nagy házak, a fényes boltok, czifrán öltözött emberek; de aztán mégis visszakivánczolt a maga kedves falujába, a nagy erdők, hatalmas sziklák közé, hol minden bokorból madár dalol s hol kedvére járhat a pázsitos mezőn és gyűjthet bokrétát vadvirágból? Mikor pedig azok a jó gyümölcsök érni kezdenek, maga szakíthatja le a fáról. Mert azt biz' ő megtette, hogy maga kapaszkodott fel a fára, mint akármelyik ügyes fiu; nem is félt az effélétől s szülei sem igen bánták, tudván, hogy ha nagyobbra nő, majd leszokik az ilyen mulatságról.

A falubeliek is szerették őt, különösen a gyermekek, mert ezekhez mindig nagyon szives volt. Mikor a kert hátsó részében a kerítés melletti nagy körtefára mászott ozsonnálni, tul a kerítésen egész csapat gyermek gyűlt össze, mert ilyenkor ők is mindjárt kaptak ozsonnát. Mind-egyiknek dobott Bertácska egy-egy jó édes körtét, még pedig a legnagyobbak közül, s a gyermekek aztán akár tűzbe mentek volna érte. Így jutott aztán Bertácska egy furcsa ajándékhoz, mely sokáig nagy mulatságára szolgált.

Egy napon a falubeliek a nagy erdőben dolgoztak s velök volt több gyermek is, részint hogy segítsen, részint csak mulatságból. Egyszerre azonban nagy riadalom támadt a gyermekek közt s lélekszakadva futottak az öregekhez:

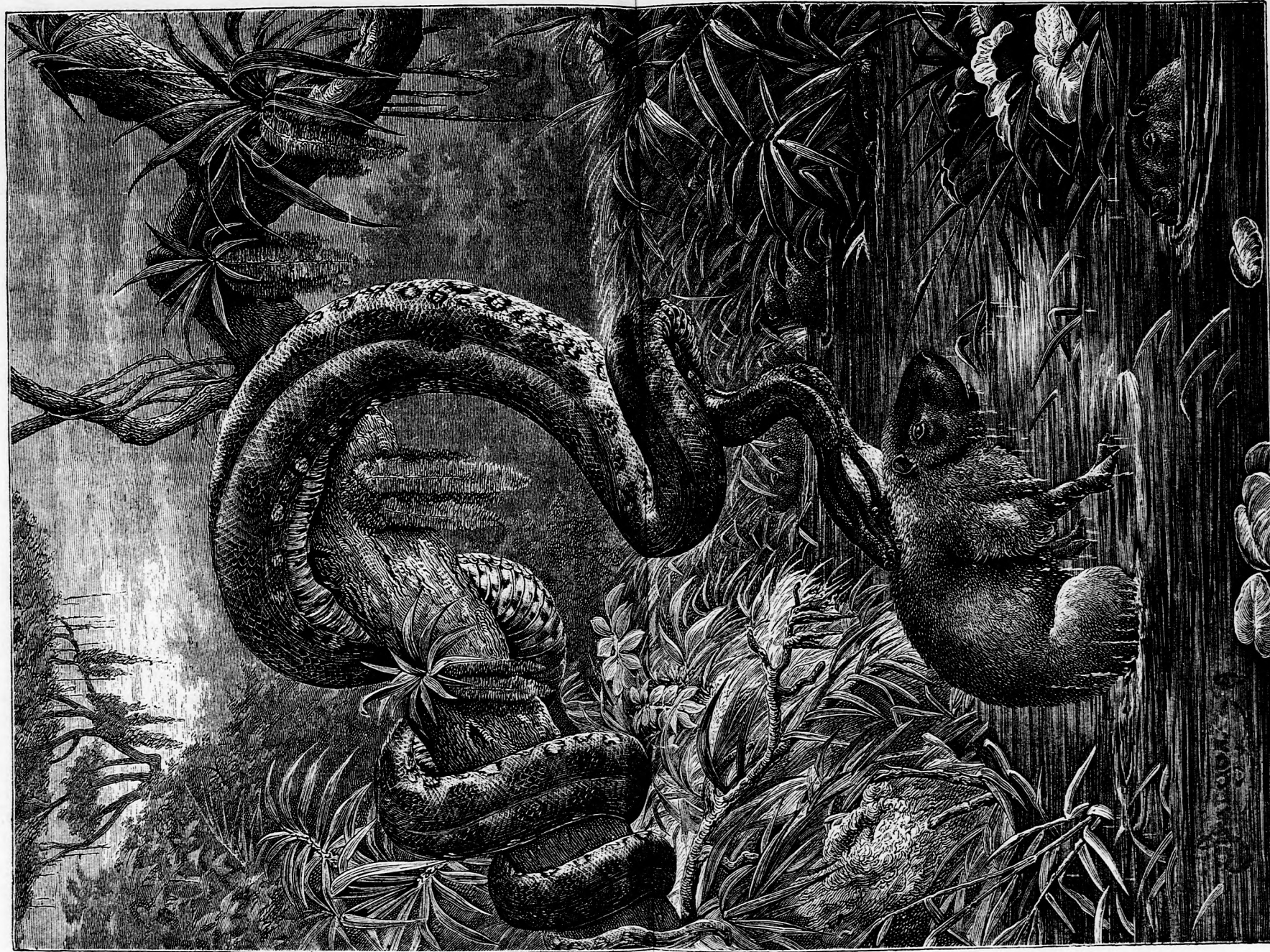
— Medve! Amott egy nagy medve jön! kiálták.

Azon a bérczes, erdős vidéken ez nem volt épen nagy ritkaság, sőt a munkások, ha messzebbre mentek az erdőbe, mindig is vittek magukkal puskát. Most is volt köztük egy puskás ember s ez rögtön fölkapta fegyverét, míg a többi fejszével, csákánnyal, doronggal követte.

— Hol a medve? kérde a puskás.

A gyermekek elvezették egy tisztás hely felé, és csakugyan, ott volt a medve, mellette pedig kicsike fia, egy alig néhány napos kis medvebocs. Az öreg medve, mikor a sok embert megpillantotta, futásnak eredt, de csakhamar meg kellett állapodnia, mert a kis bocs nem birta eléggé

(Folytatása a 314. lapon.)

Az ANAKONDA. (Lásd a 310. lapon.)

(Folytatás a 311. laphoz.)

gyorsan követni; az öreg visszafordult és nyugtalanul sietett kis fia elébe, bizonyosan hogy nagyobb sietségre biztassa: de ekkor a puskás czélba vette és rálőtt.

Megsebesítette, de nem találta halálosan. Az effélében pedig a medve nem érti a tréfát s most már nem gondolt a futásra, hanem dühösen indult támadói ellen, míg a kis bocs, mely alkalmasint még nem igen tudta, mi történik itt most, czammogva követte anyját. De mire a medve odaért a munkásokhoz, a puskás már újra megtöltötte fegyverét és készen állott; egészen közelre várta be a medvét, aztán jól célzott és szívenlőtte úgy, hogy a hatalmas állat rögtön felfordult.

A munkások vigan ujjongtak s mindjárt hozzáláttak, hogy a medve szép bundáját lehuzzák. Ezalatt pedig a kis árva bocs ott ült nem messze a fűvön és csodálkozó, ostoba pofával nézte, mi történik ott. Nem értette ezt a furcsa dolgot s buksi eszével nem is gondolt menekülésre; de hiába is gondolt volna, mert olyan kicsike volt még, hogy anyja nélkül meg nem élhetett, nem tudott magának élelmet keresni.

Ott üldögélt tehát, mignem az egyik gyermek fölkiáltott:

— Nini! A kis medve nem szaladt el!

— Az ám, szólt az egyik munkás. Mit csináljunk vele?

— Oh, ezt akár fejszével is agyonütjük, szólt egy másik.

És már indult, hogy megölje a kis bocsot. De ekkor a gyermekek már körülvették a szegény kicsikét s ez oly szeliden

csodálkozva nézett reájuk, hogy rögtön megsajnálták és megszerették.

— Ne öljék meg! Adják nekünk a kis bocsot! kiálták a gyermekek.

— Ugyan mit csinálnátok vele?

— Majd fölneveljük, játszunk vele... olyan szelid szegényke! szólt az egyik gyermek.

— No persze! Csakhogy annak enni is kell adni, még pedig jó tejecskét, pedig ezt magunk is megiszszuk. Később meg gondját kell viselni, a mire nincs időnk. Jobb lesz mindjárt megölni.

— Nem, nem! könyörgött egy másik gyermek. Elviszszük a jó Berta kisasszonynak, ő bizonyosan örülni fog neki.

Ez tetszett az öregeknek is, átengedték tehát a kis bocsot a gyermekeknek, kik egy kötelet kerestek elő, rákötötték a nyakára, aztán játszottak vele. A kis állat eleinte nagyon félt, de mikor látta, hogy nem bántják, lassan-lassan nekibátorodott s úgy járt-kelt a gyermekek közt, mint valami kis kutyácska.

Este felé Bertácska épen a kertben sétálgatott s vigan dalolt, mikor egyszerre a kerítés tulsó oldaláról nevéen szólítá valaki:

— Berta kisasszony, itt van?

Bertácska fölkapaszkodott a kerítésre s az ő pajtásait, a falubeli gyermekeket pillantá meg.

— Itt vagyok. Mit akartok?

— Hoztunk valamit... nyissa ki a kis ajtót, majd átadjuk.

Bertácska látta, hogy az egyik fiu valami mozgó tárgyat tart az ölében, de rá nem ismerhetett, micsoda, mert kendővel volt letakarva. Kiváncsian leugrott

tehát s gyorsan kinyitotta a hátsó kis ajtót. Ekkor a gyermekek már ott állottak s egyikök kötélén vezette a kis medvét.

— Hiszen ez egy kis medve! kiáltá Bertácska.

— Az bizony, ma fogtuk az erdőben. Olyan szelid, olyan jámbor, akár egy kis bárány, azért hát gondoltuk, hogy elhozzuk a kisasszonykának, talán öröme tellik benne.

Bertácska tapsolt örömében.

— Oh, ti nagyon derék fiúk vagytok, nagyon szép hogy megemlékeztek rólam! Persze hogy örülök neki! Van már báránycám, kis cziczám, madárkám, most lesz kis medvém is! Köszönöm szíveségteket jó fiúk.

A gyerekek őszintén örültek, hogy ajándékuk ily szives elfogadásra talált, aztán szépen köszönve távoztak, Bertácska pedig be akart menni a házba, hogy megmutassa szüleinek furcsa új kedvencét. Megfogta tehát a kötelet és vezetni akarta a kis bocsot; de ennek egy csöpp kedve sem volt a sétára. Leült s fejét jobbról balra és balról jobbra csöndesen hintázva, nagyon kellemesnek találta azt a helyet, a hol épen ült, mozdulni semmiképen sem akart. A kis leány hol a kötélén huzogatta, hol ismét hízogató szavakkal csábitgatta, mind hiába. A kis bocs olyan makacs volt, mint akármelyik makranczos kis gyermek; minden áron ott akart maradni s feje lógatásával felelt kis urnője minden parancsára és hízogatóira.

Néha-néha abbahagyta feje lógatását és fürkésző szemmel nézett Bertácska arcába, mintha ki akarta volna onnan olvasni, milyen sors vár reá új állapotában;

majd ismét nagy figyelemmel látszott hallgatni a leányka szavait s egyszer-kétszer olyanforma mozdulatot is tett, mintha végre mégis csak rászánná magát az indulásra. De azután a réginél maradt, újra lógatta a fejét jobbra-balra s úgy ült ott egy helyben, mintha odaszögezték volna.

— Hallod-e, kis bocs, itt nem maradhatunk ám, mert mindjárt beesteledik, szólt Bertácska. No, mozdulj már, te kis buksi!

De a kis buksi csak lógatta a fejét és nem mozdult.

— No ha nem jössz, hát viszlek; meglátod, hogy rajtam ki nem fogsz.

Ezzel ölbe kapta a kis állatot s kaczagva megindult vele a ház felé. Tudom, sok városi gyermek nem merte volna megtenni, pedig hát Bertácska tudta, hogy ehhez nem kell valami nagy vitézség, mert az olyan fiatal medvécske épen olyan ártatlan jószág, mint a bárány.

A kis bocsnak az ellen nem volt semmi kifogása, hogy ölben vigyék. Egészen nyugodtan ült a leányka karjaiban, két első lábát Bertácska vállaira tette, aztán végig szaglászta haját, arcát, utoljára pedig szemét-száját nyalogatni kezdte a mivel talán azt akarta kifejezni, hogy meg van elégedve, most már szereti kis urnőjét.

Bertácska egyenesen a szobába sietett, hol szülei együtt voltak. Itt aztán földre tette az új kedvencet és bemutatta azt.

— Nézd, mamácska, új játszótársat kaptam.

A szülők persze csodálkoztak is, nevettek is, mikor azt a kis fenevadat megpillantották s mikor a leányka elbeszélte, hogy jutott hozzá.

— Ugy-é derék gyermekek, hogy reám gondoltak? szólt Bertácska. És ugy-é kedves kis jószág az én bocsom? Olyan fura... olyan ostoba és mégis nyájas pófája van! Ugy szeretem!

— De kedvesem, bajos lesz ezt a vadállatot megtartanod, szólt az apa. Ez nem olyan ártatlan jószág, mint a kis kutya vagy macska.

— Oh apácska, kérlek, engedd, hogy megtarthassam, könnyörgött Bertácska. Majd én tanítani fogom s meglásátok, milyen szelid és engedelmes lesz. Hallottam én, hogy a medve nagyon tanulé-

kony s az én kedvenczem is bizonyosan az lesz, nem fog bajt okozni.

— Addig nem, míg kicsiny; de majd ha nagyra nő, kitör belőle majd vad természetete.

— Oh, akkorra már egészen megszelidül s elfelejti, hogy valaha vadon élt az erdőben. Ugy-e kicsikém?

A kis bocs folyton csak lógatta a fejét, a mi inkább »nem«-et látszott jelenteni, de Bertácska kijelentette, hogy ezzel »igen«-t akar mondani. A jó szülők nem

rontották a kedvét s beleegyeztek, hogy tartsa meg a kis maczkót s mindig maga ápolja, hogy a medve megismerje és megszeresse.

— Igen, de mit adjak neki enni? kérde a leányka.

— Most egy ideig leginkább tejet és édességet. A medve nagyon édes száju, a mézet, cukrot szereti.

Bertácska mindjárt meg is próbálta s cukrot hozott.

A kis bocs, mely eddig nyugodtan

ült egy széken, mohón kapott a cukor után és látható megelégedéssel rágicsálta, szépen kiszedegetvén az egyes darabokat Bertácska kezéből.

E naptól fogva a kanári madárka, a fehér czicza és a többi kedvenczek

méltán panaszkodhattak kis urnőjükre, mert ennek most már a medvére volt legtöbb gondja. Nem is csoda, mert nemcsak neki nem volt még soha ilyen furcsa játszótársa, hanem egyetlen egy ismerősének sem s ha látogatóba jöttek barátnői, ezek is leginkább a kis maczkóval szerettek mulatni.

Akármerre járt a kis leány, a bocs mindig a sarkában volt. Együtt sétáltak a kertben, a mezőn s a medvének soha sem jutott eszébe a szökés, olyan hiven követte

FONTOS ÉRTEKEZLET. (Lásd a 308. lapon.)

urnőjét, mint valami kis kutyácska. Ha elfáradtak a szaladgálásban, leültek a gyepre egymás mellé s Bertácska minden-

féle bohóságot beszélt a medvének, oktatta bölcs dolgokra, a jámbor állat pedig a talpát nyalva roppant komoly képpel hall-

MADÁRHANGOK. (Lásd a 310. lapon.)

gatta s lógatta fejét, mintha azt akarná mondani: »Hm, nagyon furcsa, a mit beszélsz«, de azért bizonyosan elhitte. A kis

leány legalább meg volt győződve róla, hogy a medve érti szavait, ami persze bizonyos mértékben igaz is volt, mert a boc

megértette a hívást és megértette azt is, ha Bertácska szigorú, pirongató hangon szólt hozzá, mert ilyenkor nagyon félénken sompolygott hozzá; tudta, hogy valami hibát követett el. Ha a kis leány kikocsikázott atyjával, a bocs mindig ott ült lábainál a kocsiban, nagy csodálkozására az idegeneknek, kikkel az uton találkoztak, ami Bertácskát nagyon mulattatta; de maga a kis medve is szeretett kocsikázni, s mihelyt látta, hogy befogják a lovakat, már ott leselkedett s várta, hogy őt is a kocsiba tegyék.

Az udvaron jó barátságban élt mindenkivel, csak a kutyák nem tudtak vele megbarátkozni. Mikor a kocsiszinben számára készített nyughelyen pihent, a kutyák ugatva vették körül, de közel nem mertek menni; ő pedig keveset törődött az ugatással, csak néha tett olyanforma mozdulatot, mintha ki akarna rohanni az alkalmatlankodók ellen; de ilyenkor ezek nagy vitézül megfutottak.

Több bajt okozott a konyhában a szakácsnének. Mindig szaglálózott édességek után s ha valahol cukrot vagy édes gyümölcsöt talált, azt bizony elcsente. De egyszer aztán megjárta. Epen gyümölcsöt főztek be s a szakácsné egy nagy serpenyőben olvasztott cukrot helyezett el egy széken. A nyalánk bocs ezt csakhamar megszagolta, fölágaskodott és meg volt győződve, hogy a minék oly pompás szaga van, az finom csemege; bátran beütötte tehát az orrát a cukorlébe, de aztán fájdalmasan felbődült, mert a cukorlé rettentően forró volt s ugyancsak össze sütötte a maczkó orrát. Földre vetette magát s nyöszörögve hempergőzött, lábai-

val dörzsölte az orrát, de fájdalma azért nem szünt meg s még néhány napig hólyag volt az orrán. E naptól fogva azonban bölcsen óvakodott a nyalánkoskodástól.

Járt a kis bocs iskolába is, még pedig valóságos iskolába, csak hogy bizonyosan nagy sajnálatára, a leczkékben nem vehetett részt. Mint mondtam, annyira megszerette kis urnójét, hogy mindenhová elkíserte s a falun is bátran végig mehettek együtt, az emberek ismerték és szerették a bohó állatot. Bertácskát pedig szülei, mert nevelőnője hosszabb időre kénytelen volt elutazni, mindennap elküldték a falusi iskolába, hogy a tanítóval, ki igen derék férfiú volt, végezze leczkéit. A kis medve sokáig csodálkozott, hová tűnik el naponként kis urnője s egyszer aztán megleste és utána ment. Bertácska nevetett rajta és együtt léptek be az iskolába. Csak hogy a tanítónak ez nem volt kedvére.

— Oh kérem, szólta Bertácska, az én kis medvém nagyon szelid, csöndes állat, nem fog minket zavarni.

— De igen, elfordítaná a figyelmet a tanlástól. Jobb lesz neki az ajtón kívül.

Kivezette tehát és a kis bocs szépen lefeküdt az ajtó elé s ott hallgatta, miként mondja el Bertácska a leczkét. Így hát persze nem válhatott tudós belőle, de mégis büszke lehetett, mert kevés atyjafia járt még ennyire is iskolába.

A tanítót azonban nem szerette. Kétségkívül azért neheztelt reá, hogy mindig kivezette a szobából, valahányszor Bertácska után besompolygott. Ezt sértésnek tekintette s nem tudta megbocsátani. Csak hogy ezt végre ő maga bánta meg.

A tanító gyakran eljárt a Bertáék házához is és ilyenkor a medve, mihelyt megpillantotta, haragosan dörögött reá. Eleinte nem igen ügyeltek erre, de lassanként a kis bocsból nagyocska állat lett s mikor már akkora volt, mint egy nagy komondor, bizony bajt is okozhatott volna. Hagyták azonban szabadon járni, mert Bertácskának mindig szót fogadott s nem bántott senkit, — csak a tanító elleni haragját nem tudta elfelejteni, úgy hogy egyszer a kis leány atyja így szólt:

— Kedves leányom, azt hiszem, ideje volna lemondani a medve pajtáságáról, mert a kis bocs már olyan nagyra nőtt, hogy veszedelmessé válhatik, ha egyszer valamin felbőszül.

— Oh dehogya, kedves apácska! Nézd milyen szelid!

S megölelte a maczkót, ráült a hátára s mindenféle tréfát követett el vele, az pedig jókedvűen játszott kis urnőjével, mert csakugyan szerette. De néhány nap mulva mégis csak kitünt, hogy az apának van igaza s a vadállat, akármilyen szelid kicsi korában, mire megnő, mégis csak vadállattá lesz.

Egy napon a tanító ismét látogatóba jött s a mint a szobába be akart lépni, a küszöbön fekvő találta a maczkót. Eleinte szép szerivel akarta eltávolítani, de a medve nem mozdult; végre tehát ráütött botjával, és ekkor a medve dühösen fölugrott, de nem szaladt el, hanem fölágaskodott és a tanító karjába harapott. Nem veszélyesen ugyan, de megvérezte s talán még nagyobb bajt is okoz, ha a dulakodás zajára elő nem sietnek a háziak s köztök Bertácska is. Az ő parancsára a maczkó

meghunyázkodott és dörögve elsompolygott, — de az apa ekkor kimondta rá az ítéletet.

— Kedves leányom, elég volt a játékból. Vagy elküldjük a háztól ezt az állatot vagy lánczra kötjük, de szabadon nem járhat többé.

Bertácska maga is belátta, hogy a furcsa játszótárssal nem mulathat tovább. Megválni azonban nem akart tőle, azért tehát lánczra kötötték s ezentul ott lógatta nagy busan a fejét a pajta egyik sarkában, szomorkodva elvesztett szabadsága után. Bertácska azonban mindennap többször fölkereste, ő maga etette s jó barátok maradtak, őt a medve világért sem bántotta volna.

Végre azonban mégis válniok kellett. A kis leányt szülei városba küldték nevelő intézetbe, s a maczkó, midőn nem látta többé kedves urnőjét, olyan kedvetlen, makranczos lett, hogy nem tűrhették a háznál. Odaadták egy épen arra járt medvetánczolatónak s meglehet, hogy az óta közületek is látta valaki, a mint vásári komédiában tánczol nagy dörögve a nézők multságára.

A »KIS LAP« XX. köt. 18-dik számában közölt képrejtvény megfejtése:

„Szemesnek áll a világ.“

Helyesen fejtették meg: Dániel Elemér, Rausch Sarolta, Elza és Aladár, Jekelfalussy István, Kohner Aladár és Jenő, Berthóty Lujza, Károly és István, Petényi Ottó, Harkai Aranka, Bay Sarolta, Frantz Miklós, Stern Jozsefin és Berta, Arany Irén, Büchler Henrik, Reich Izsó, Fliegl Lenke, József és Sándor, Geiger Ilona, Boros Józsi, Wohlfarth Anna, Kéti Laci és Pista, Héray Andor, Spitzer Pali, Holitscher Szigfried, Hauszner Emma, Ilka és Józsi, Lutzó Klára, Kubinyi Anna, Klein Irén és Paula, Spitzer Ernő, Sággy Margit és Gyula, Cenner Vilma,

Capelle Vilma és Adél, Goldzieher Emil, Jozipovic Pista, Teleki Sándor, Pilhoffer Nándor, Stegmüller testvérek (keresztneveteket is írjátok ki, F. b.) Singer Alajos, Krúdy Bandi, Tarafás Ilonka, Mendl Hermina, Miklós és Jakab, Thally Árpád, Müller Malvina és Adél, Szontagh Jenő, Sztójánovics Jenő, Domonkos Janka, Korossy Etelka, Liszauer Jolán, Lénárd és Arnold, Lejtényi Anna, Zuber Ferencz, Óshegyi Mimi, Beer Riza, Gyula és Lajos, Kaufmann Nándor, Stiassny Kamilla, Emil és Károly, Dráveczky Amália és Béla, Reichard Vilma és Viktor, Berger Jenő, Horváth Ida és Margit, Babics Margit (sajátkezü iránt kívánok, F. b.) Pintér Berta és Hermina, Schwartz Lajos, Cserna Ilonka és Margit, Vollner Pepike, Kirz Ilka és Oszkár (neveteket gondosabban írjátok alá F. b.), Fehérváry Mór, Számis Vilmos, Fáy András, Tisch Laura és Nella, Tomassek Andor, Ferenczy Evelin, Wensner Irén és Aranka, Kramberger Hermina, Spitzer Miksa, Szénásy Ilona, Magyar Kornél, Perczel Ilona, Fein Gizella, Oszkár és Tibor, Zaitschek Arthur és Jaromir, Gutmann Klemi, Gebhardt Feri, Schvarecz Adél, Gyula és Arthur, Ujvári Sándor, Horváth Margit és Irma, Hanuszka Anna, Spiller Gyula, Zillzer Károly, Nagy Irma és Csapkés Irénke, Grünfeld Eszter, Freudenberg Jenő, Lajos és Andor, Rétay Sándor, Sényi Géza, Engel Ernő, Joáb Ilona és Árpád, Lövy Gizella, Dezeoóffy Jani és Aurél, Pethő Gyula és Jani, Roth Fanni és Szeréna, Deutsch Lipót, Lengyel Béla (sajátkezü irást kívánok, F. b.), Weiszberger Szidónia, Gizella és Mór, Rózsahegyi Juliska, Kriszhabér Rózsa és Gyula, Jusits Elemér, Lipp Mariska, Csukássy Jenő, Fabritzky Emma, Pórszáz Károly Stampfel Paulina, Guttmann Ella, Steiner Regina és Gizella, Bogyay Kornél, Szentirmay Béla, Marek Regina és Sarolta, Goss Frigyes, Mittermann Sándor, Stauber Józsika, Kállay Béla, Hercz Lina, Brunner Rózsa, Goldstein Katalin, Gottdiener Jakab, Flamm Teréz, Grün Hermin, Albach Bella és Géza, Tomka Satika, Kelemen Irén, Brankovics Vilma és Eszti, Stokinger Mari és Ella, Oesterreicher Rezső, Simcsó Béla, Halmay Emil, Lövinger Ludmilla, Mandl Katalin és Géza, Weisz Feri, Körmendi Józsa és Elvira, Malatinszky György, Stein Rikhard, Révy Laczi, Artner Géza, Sibelka Henrik, Marosy Kornélia, Moesz Emilia és Hermina, Pfeifer testvérek, Hittler Gizella, Széchényi Viktor, Maár Gyula.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Hámory Béla és Judit. Forgó bácsinak nincs keresztneve s így névünnepe sem. A Porzó cikkeit is ő írja. Érdeklődéseket szívesen vettem. — **Harkay Gyula.** Ugyan miféle arany verszetek lehetnek azok? Megköszönöm, ha beküldöd. — **Fligl testvérek.** Valóban, ha oly

szorgalmasak vagytok iskolai kötelességetek elvégzése körül, mint a beszélyírásban: példányai lehetnek a jó tanulóknak. Alig mulik hét, hogy egy vagy két dolgozattal föl ne keressétek. Valamennyi elég folyékony előadással dicsekedik, de, mint p. o. az utolsó is: tartalmuk kissé furcsa. Legújabb elbeszéléstek erkölcsi tanulsága azon fordul meg, hogy: »Vegyetek jó órát!« S mégis valami idegen iz van az egészen. Már az is, hogy a hercegnőöket »Magasságnak« (Hoheit) szólítják a magyar »Fenség« helyett, ad némi okot e föltevésre. Az, hogy a beszély »szép,« azt nem ti határozátok meg; az meg, hogy esdve kéritek a közlést, engem nem indít meg. Az egyik kis versike, melyről azt mondjátok, hogy a magatok csinálmánya: Dienes Lajosnak »A jó Lajoska s a rozsgyuricza« című képeskönyvéből van véve. A mit már annyiszor kijelentettem, most ismétlem újra; ne tekintsetek a »Kis Lapot« irodalmi kísérletek közlönyének, afféle irodalmi dedóvónak: hanem annak, a mi: mulattatva oktató kis újságnak, melyet érett megfontolással a nevelés tan követeléseihöz képest szerkesztetek. Ha néha kis olvasó társaitoktól is közlök valamit: az vagy saját élménynek, vagy megfigyelésnek az elbeszélése. Ezt tartásotok szem előtt. Buzgósgotok azonban elismerést érdemel, főleg ha, a mint reményem is, komolyabb és szükségesebb foglalkozástoknak szánt időtökül egy pillanatot sem áldoztok e szépirodalmi játéokra. — **Hein Károly.** A megelőző üzenetem minden részében szól neked is. A rabló históriához, melyet nekem beküldöttél, még képeket is rajzoltál, de a melyek a munka becset nem öregbitik. — **Arany Irén.** A sikeres színi előadásról vett tudósításod örömemre szolgált. De hol esett meg az? Leveleden nincs kitéve a kelet helye, a posta bélyeg pedig szokás szerint el volt mázolvva. — **Vécsey Miklós.** Harmadéve, a bosnyákföldi csatákon vérzett hadfiaink részére küldött csomód elkallódván, az kedvező véletlen folytán csak a mult héten került kezem alá. A benne volt tépést elküldöttem a katonai kórházba, a 2 írtot meg, utólagos jóváhagyásod reményében, a gyermek-kórházi alapnak juttatom. Régi levelkédben foglalt kérésed azóta tárgytalananná lett. Valjon Nyir-Acsádon laktok-e s a »Kis Lap« olvasója vagy-e még? — **Péchy Márta.** Kedves levelkéd meghatott. Kívánok neked gyors üdülést; jó nagymamádnak pedig üdvözlétem átadása mellett mondd meg azt, hogy a helyes megfejtő nevét, legyen az bár Vad Laczi vagy Rontó Pál, mindig közlöm, mert ez kötelességem; mennél szívesebben és pontosabban közlöm tehát egy jó kis gyermek nevét, aki azon felül, még szenvedő állapotban is van. A küldött rejtvények már régén jelentek meg a »Kis Lap«-ban.

(Vége következik.)